

## **СЕКЦІЯ 6. СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ В ЧАСИ ЗМІН І ВИКЛИКІВ**

**УДК 330:004.738.5]:005.8**

**Павліха Наталія,**  
д.е.н., професор  
професор кафедри міжнародних економічних відносин  
та управління проєктами,  
очільниця Лабораторії проєктів та ініціатив,  
Волинський національний університет імені Лесі Українки,  
м. Луцьк, Україна  
[together.united.ua@gmail.com](mailto:together.united.ua@gmail.com)

### **КЛЮЧОВІ ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ В НЕПЕРЕДБАЧУВАНОМУ СВІТІ «ВАНІ»**

Управління проєктами є невід’ємною складовою успішного розвитку організацій у сучасному світі. Однак умови їх внутрішнього та зовнішнього середовища, в яких функціонують проєктні команди, постійно змінюються і набувають усе більшої непередбачуваності. В процесі сучасного стратегічного управління та проєктної діяльності виникають питання нових викликів і змін, що пов’язані із повномасштабною війною в Україні та її наслідками. Вони суттєво впливають на формулювання стратегічних цілей, вимагають нових підходів та стратегій управління.

Провідний науковий співробітник Інституту майбутнього (США) Джеймс Кашіо у роботі «Перед обличчям епохи хаосу»\_зазначає, що з

початком пандемії, з 2020 року, світ став «BANI» [1]. «BANI - концепція» – це аббревіатура, яка описує стан світового ладу, що вміщується в чотири характерні ознаки: «brittle» – крихкий, «anxious» – тривожний, «nonlinear» – нелінійний, «incomprehensible» – незрозумілий. Отож, в процесі управління проектами в організації слід врахувати, що у сучасному «BANI – світі» все взаємозалежне, крихка система може добре працювати на поверхні, перебуваючи на межі руйнування. «Якщо один компонент виходить з ладу, результатом цілком може бути ціла низка систем, які вийдуть з ладу і впадуть, як доміно, одна за одною. Скажімо, немає країни, яка б мала змогу відгородитися від пандемії, що впливає на всі сфери життя громадян» [1].

У цій новій реальній якості виконання проектів стає складним завданням, традиційні підходи до управління, засновані на стабільності та передбачуваності, вже не є достатньо ефективними. Для успішної реалізації проектів необхідні гнучкість, адаптивність та здатність до швидкого реагування на змінні умови.

Визначення ключових принципів та методики управління проектами в умовах «BANI - світу» потребує стратегії адаптації до непередбачуваності, розробки інноваційних підходів до управління змінами та методів, які можуть ефективно працювати в нелінійному та незрозумілому середовищі.

Управління проектами в непередбачуваному «BANI - світу» вимагає застосування спеціальних принципів, які допомагають управляти змінами та підвищувати продуктивність проектної діяльності в незрозумілому та тривожному середовищі.

Ключовими принципами управління проектами в умовах «BANI» є:

- Гнучкість та адаптація. Успішні проекти в умовах «BANI» вимагають гнучкості та здатності до швидкої адаптації до змін. Управління проектами повинно бути гнучким, здатним оперативно реагувати на зміни та удосконалювати відповідно до них стратегії, оптимізувати використання ресурсів та часові терміни виконання проектів відповідно до змінюючої ситуації.

- Інноваційність. Умови «ВАНІ» створюють середовище, сприятливе для інноваційних поглядів і підходів. Команди проекту повинні бути відкритими до новаторських ідей, шукати нові можливості та готовими впроваджувати нові методики та технології.

- Швидкість реагування. В умовах «ВАНІ» швидкість реагування на зміни є критичною. Менеджери з управління проектами мають бути здатними виявляти та аналізувати зміни в реальному часі та приймати рішення оперативно і ефективно.

- Ризик-орієнтованість. Непередбачуваність «ВАНІ - світу» супроводжується підвищеними ризиками. Управління проектами повинно бути орієнтоване на виявлення, оцінку та ризики проектної діяльності. Ефективне управління ризиками дозволяє забезпечити успішне виконання проекту навіть у складних умовах, які є характерними в умовах війни та повоєнний період.

- Комунікація і співпраця. Управління проектами повинно стимулювати ефективну співпрацю між учасниками команд та всіма зацікавленими сторонами проекту. Регулярна комунікація та обмін інформацією допомагають забезпечити розуміння та зручність щодо мети, обсягу та очікування проекту.

- Саморозвиток та здатність до навчання. Управління проектами в умовах «ВАНІ - світу» вимагає здійснення неперервного навчання менеджерами проекту. Команди проекту повинні бути готовими швидко засвоювати нові знання, навички та методику, а також впроваджувати навчальний підхід у свою проектну роботу, щоб пристосуватися до нових викликів і змін.

- Стратегічне мислення. Планування, прогнозування та стратегічні рішення є умовами ефективної роботи проектних менеджерів задля досягнення намічених результатів у змінному середовищі.

- Відповідність цілям та цінностям. В умовах непередбачуваності «ВАНІ» управління проектами має бути орієнтоване на досягнення стратегічних цілей та відповідати цінностям організації. Усі рішення та дії повинні бути спрямовані на досягнення бізнес-цілей та забезпечення довгострокового успіху.

Отож, в умовах непередбачуваного світу «ВАНІ», управління проектами вимагає нових підходів та стратегій. Враховуючи крихкість, тривожність, незрозумілість сучасного світу, особливо у воєнний та повоєнний періоди звернемо увагу на необхідність швидкого реагування та вигадкування нових стратегічних орієнтирів в обставинах, що стрімко змінюються, залучаючи при цьому інтуїцію та емоційний інтелект, розвиваючи нелінійне мислення тощо.

### **Список використаних джерел:**

1. Джеймс Кашіо Перед обличчям епохи хаосу. URL: <https://medium.com/@cascio/facing-the-age-of-chaos-b00687b1f51d>
2. Куляша О. Роль та значення внутрішнього контролю в процесі переходу від SPOD до VUCA-світу. URL: <http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-3145/>
3. Цимбалюк І. О. Економіка війни та перспективи для України. *Together united: науковці проти війни: збірник тез доповідей I Міжнародної благодійної науково-практичної конференції* (Луцьк, 20 травня 2022 р.). Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) С. 131-133.
4. Цимбалюк І. О. Економічні виклики для України в умовах війни. *Together united: науковці проти війни: збірник тез доповідей I Міжнародної благодійної науково-практичної конференції* (Луцьк, 20 травня 2022 р.). Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) С. 131-133.
5. Павліха Н. В. Управління проектами сталого розвитку [Текст]: монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 254 с.
6. Павліха Н.В., Хомюк Н.Л. Проектний підхід до публічного управління в контексті розвитку сільських територій. *Публічне управління: проблеми та перспективи : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції*, м. Харків, 7 грудня 2018 року. Х.: ТОВ «Константа», 2018. – С. 505–509.
7. Павліха Н. В., Хомюк Н. Л. Застосування проектної культури для забезпечення розвитку сільських територій в умовах децентралізації. *Європейська проектна культура в Україні: стан, проблеми, перспективи: матеріали Міжнародної науково–практичної конференції* (м. Запоріжжя, 29–30 травня 2020 р.). С.134-136.